

Dergimizin bu sayısındaki **Olaylar ve Yorumlar**'da başlıca dört konu ele alınmaktadır. Birincisi Türkiye-Ermenistan İlişkileri olup bu hususta bir ilerleme olmadığı belirtilmektedir. İkincisi A.B.D.'de başkanlık ve diğer seçimlerde Ermeni Diasporasının tutumuna ilişkindir. Üçüncü olarak Fransa'da Ermeni sorunu ele alınmış olup özellikle Fransız okul kitaplarında Ermeni soykırım iddialarına nasıl yer verildiği incelenmiştir. Son olarak da önümüzdeki yıl Şubat ayında Ermenistan'da yapılacak olan başkanlık seçimleri hakkında bilgi verilmiştir.

Prof. Paul Werth **Kilise'nin Başı, İmparator'un Kulu: Rus İmparatorluğu'nun İç ve Dış Politikalarının Kesişme Noktasında Ermeni Katolikosu, 1828-1914** başlıklı yazısında 1828 yılında Rus İmparatorluğunun Güney Kafkasya'yı işgali sırasında Ermeni Baş Patriğinin (Katogikos) bulunduğu Ecmiyazin'i de ele geçirdiğini, böylelikle, Baş Patrik aracılığıyla, Osmanlı İmparatorluğu ve İran'daki Ermeniler üzerinde nüfuz sağlamak olanağına kavuştuğunu, bu olanağı kullanabilmek için de Baş Patriğin prestijini arttırmaya çalışıldığı ancak bunun da İmparatorluk içinde dini işlerin idaresinde bazı tavizler verilmesine yol açtığı belirtilmektedir.

Bir Alt Kimlik Olarak Çerkez Ermenileri başlıklı yazısında Yrd. Doç. Dr. Ali Asker, az bilinen bir konuya, Çerkez Ermenilerine (Çerkez-Hay) değinmekte, bu grubun kökenini araştırmakta, mevcut kaynakların bir kısmının bazı Ermenilerin Çerkez ülkesine göç ederek burada asimile olduklarını ancak dinlerini koruduklarını, diğer kaynakların ise bazı Çerkezlerin Grigoryan mezhebini kabul ettiği için böyle anıldıklarını ifade etmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sait Dilek, **İngiliz ve Amerikan Misyonerlerinin Ermeni Sorununun Ortaya Çıkışındaki Rolü** başlıklı yazısında misyonerlerin Ermeni sorunun çıkışında oynadıkları rolün yanında İngiliz ve Amerikan Hükümetlerinin Anadolu'daki misyonerlere verdiği destek de incelenmektedir.

Araştırma Görevlisi Dr. Rifat S. İlhan ile Yrd. Doç. Dr. B. Senem Çevik-Ersaydı tarafından kaleme alınan **Türk-Ermeni Yakınlaşmasında Toplumsal Yas Faktörü: Bir Politik Psikoloji Değerlendirmesi** yazısı, yas olgusunun sorunların çözümünü engelleyen bir faktör olmasından, bazen patolojik bir ideolojiye veya ülkeye dönüşebilmesinden bahsedilmekte ve Türk-Ermeni ilişkilerinin iyileştirilmesinde yas sürecinin dikkate alınmasının önemine değinilmektedir

Yrd. Doç. Dr. İsmail Şahin, Kıbrıs'ın İngiltere'ye bırakılmasıyla Ermeni meselesi arasındaki ilişkiyi araştırdığı **1878 Kıbrıs Antlaşması ve Ermeni Meselesi** başlığını taşıyan yazısında Kıbrıs Antlaşmasında yer alan kavramları inceleyerek Antlaşmadaki terminolojinin bazı kaynaklarda yanlış kullanıldığını bunun da eksik yorumlara neden olduğunu belirtmektedir.

Ermeni sorunun başlamasında, gelişmesinde ve özellikle Avrupa ülkelerinin Ermenilere ilgi göstermesinde ve daha sonraları da Ermenilerin desteklenmesinde Anadolu'daki Ermeni isyanlarının büyük rolü vardır. Araştırma görevlisi Mevlut Yüksel, **Erzurum-Bitlis ve Mamuretülaziz Vilayetlerinde Ermeni İsyancıları (1890-1905)** başlıklı yazısında, azınlıkta olmakla beraber göreceli olarak çok sayıda Ermenin yaşadığı bu üç vilayette çıkan isyanları ve bunların sonuçları incelenmektedir.

Bu sayıda iki kitap tahlili bulunmaktadır.

Jale Gül Çoruh **Ermeni Edebiyatı Numuneleri 1913** başlıklı yazısında, 1913 yılında Ermeni asıllı Sarkis Srents tarafından bu ad ile hazırlanan bir kitabın bu yıl orijinal metni yanında günümüz Türkçesini de içeren yeni baskısını incelemekte ve günümüz Türkçesine aktarılmasında yapılan bazı metot yanlışlara dikkati çekmektedir. Diğer yandan kitapta bu edebi metinlerden siyasi sonuçlar çıkarmak gibi bir gayretin bulunduğu da ifade olunmaktadır.

Zeynep Dönmez **Hasan Cemal'in 1915: Ermeni Soykırımı Adlı Kitabı Üzerine** başlıklı yazısında bölümleri itibariyle kitabın geniş bir özetini verdikten sonra kitap hakkında kanımızca isabetli değerlendirmelerde bulunmaktadır.

İçten saygılarımızla,

Editör